

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Jussi Rämet	Suomi.fi	24.11.2025 11:43:12 UTC+02:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (3 sivua)

Pohjois-Pohjanmaan liitto

24.11.2025

Eduskunta

U 55/2025 vp

Maa- ja metsätalousvaliokunta

MmV@eduskunta.fi

Pohjois-Pohjanmaan liitto kiittää mahdollisuudesta lausua MMV:lle valtioneuvoston kirjelmästä U 55/2025 vp eduskunnalle yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) ja yhteisen kalastuspolitiikan (YKP) uudistuksesta teemasta Maatalous

Yhdymme pääosin valtioneuvoston kantoihin ja pidämme niitä hyvin perusteltuina. Pohjois-Pohjanmaan liitto kiinnittää lausunnossaan huomiota erityisesti ruokaturvaan ja huoltovarmuuteen sekä maaseudun kehittämiseen ja aluekehitykseen.

Ruokaturva ja huoltovarmuus

Ruokaturva on tärkeä ja sen merkitys on tunnistettu komission esityksessä. Turvallisuus nähdään merkittävänä osana paikallista ruokatuotantoa sekä arvoa lisäävänä tekijänä myös viennissä. Ruokaturva on syytä pitää esitetyn mukaisesti maatalouden tulotukien perusteena.

Komission ehdotukseen on lisättävä täsmennys osa-aikaviljelijöistä asetuksetartikloihin. Suomen maataloista suurin osa on osa-aikaisia ja heidän panoksensa ruoantuotantoon on siitä huolimatta merkittävä. Yhdymme valtioneuvoston kantaan, että osa-aikaiset viljelijät, jotka tuottavat raaka-aineita elintarvikeketjuun suoraan tai rehuna kotieläintuotantoon, on sisällytettävä alenevan pinta-alatuen piiriin.

Viljelijöiden työ on perusta ruokaketjun arvonmuodostukselle. Tuottajien asemaa ruokaketjussa on vahvistettava ja kehitettävä siihen liittyvää EU-lainsäädäntöä. Maataloudella ja elintarviketeollisuudella on merkittävä vaikutus Pohjois-Pohjanmaan aluetalouteen. Elintarviketeollisuuden ollessa riippuvainen paikallisesta alkutuotannosta, tulee sen kannattava toiminta turvata alueella myös jatkossa.

Pohjois-Pohjanmaa on Suomen suurin maidontuottaja -maakunta ja toiseksi suurin naudanlihan tuottaja. Luomupeltoalalla mitattuna Pohjois-Pohjanmaa on maakuntien suurin luomuviljelijä. Maataloudella on ilmastonmuutoksen hillinnässä olennainen rooli hiilensitojana.

EU komission esitys eläinperusteisen tuotantosidonnaisen tulotuen kotieläintiheyden rajoittamisesta pyrkii myönteisiin ympäristövaikutuksiin, mutta voi osaltaan heikentää mahdollisuuksia tuotannon kehittämiseen. Suomessa vaatimus koskisi koko maata.

Korostamme valtioneuvoston näkemyksen tärkeyttä, että tuotantosidonnaisten tukien kotieläintiheyteen kohdistuvien rajoitusten soveltaminen vain nitraattiherkillä alueilla voi johtaa eriarvoisuuteen jäsenvaltioiden välillä, sillä nitraattiherkkien alueiden määrittelyssä on eroavaisuuksia.

Maatalouden on oltava kannattavaa koko Suomessa. Maataloustuotanto mahdollistaa elintarviketalouden, mikä on merkittävä työllistäjä eri puolella maakuntaa. Pohjois-Pohjanmaalla on rikkaat luonnonvarat ja puhdas ympäristö. Olemme maan ainoa siemenperunan high grade -tuotantoalue. Elintarvikehankintojen suuntaaminen oman alueen tuotantoon luo työllisyyttä, mahdollistaa yritysten kehittymisen sekä parantaa ruokaturvaa ja huoltovarmuutta. Yhdymme valtioneuvoston näkemykseen epäsuotuisten alueiden tuesta. On tärkeää, että komission ehdotus mahdollistaa luonnonhaitta-alueille maksettavan korvauksen, mikä mahdollistaa tuotannon jatkumisen samoilla periaatteilla kuin kuluvallekin kaudella.

Maaseudun kehittäminen ja aluekehitys

Laaja-alainen maaseudun kehittäminen on tärkeää. Valtioneuvoston tavoitteena on, että niin kestävä kaupunkikehittäminen kuin maaseudun ja alueiden kehittämistoimetkin turvattaisiin, synergiaetuja hyödyntäen. Maaseuturahaston kautta on rahoitettu investointeja maatilojen kilpailukyyn kehittämiseen ja tilojen nykyaikaistamiseen sekä yhteistyötoimia maatilojen kilpailukyyn kehittämiseen ja tilojen nykyaikaistamiseen. Yhteistyö eri toimijoiden kesken ja paikallisten tarpeiden huomioiminen ovat avainasemassa elinvoimaisen maaseudun kehittämisessä jatkossakin.

ELY-keskusten kautta on tuettu muitakin maaseutuyrityksiä kuin alkutuotantoon kytkeytyviä. Yritystoiminnan tukeminen maaseutualueilla kohdistunut mikro- ja pienyritysten tukemiseen. Nämä investoinnit ovat olleet vaikuttavia maaseudun työpaikkojen ja muun yritystoiminnan kannalta. Jatkossakin olisi turvattava maaseudun pienyritysten tukeminen nykyisen kaltaisesti. Tällä on suuri merkitys maaseutualueiden elinvoiman turvaamisen kannalta.

Valtioneuvoston tavoitteena on, että yhteisölähtöinen paikallinen kehittäminen, ml. LEADER-toiminta, jatkuisi pääpiirteissään nykyisen kaltaisena. Yhdymme tähän näkemykseen. Käsityksemme mukaan komission heinäkuussa 2025 antamassa esityksessä uuden kauden rahoituksesta LEADER-rahoitus ei ollut pakollinen osa tulevaa kansallista ja alueellista kumppanuussuunnitelmaa (toisin kuin nyt lausuttavana olevassa U-kirjelmässä sivulla 6 todetaan). Pohjois-Pohjanmaan LEADER-ryhmät ovat rahoittajaroolinsa lisäksi myös vahvoja kehittäjätahoja. Pohjois-Pohjanmaan liitto katsoo, että LEADER-toiminta on osoittanut toimivuutensa ja sen toimintaedellytykset tulee jatkossakin turvata.

Kumppanuusrahastoasetusehdotuksen mukaisesti tuotantosidonnaisen tuen määrää voitaisiin korottaa 5 %:lla itäisille raja-alueille, joilla tarkoitetaan NUTS2-alueita, joilla on maa- tai merirajaa Venäjän federaation, Valko-Venäjän tai Ukrainan kanssa. Pohjois-Pohjanmaan liitto tukee esitystä ja toivoo, että neuvottelujen aikana voidaan selvittää, onko Suomen itäraja-alueiden rahoitusta mahdollista hyödyntää maaseudun kehittämiseen ja alueiden elinvoimaan osana koheesiopolitiikkaa.

Maatalouden toimijat ja maaseudun kehittäjät, kuten myös alue- ja rakennepolitiikan toimijat, tarvitsevat ennakoitavuutta, mitä komission esitys ei kaikilta osin tue. Suomen menestymisellä maatalous- ja aluekehittämisrahoituksessa on myös välitön yhteys Suomen nettomaksuasemaan. Maanviljelysektorin toimijoiden kannalta selvyys tukien suuruudesta eli toisin sanoen niiden korvamerkintä, edesauttaa tukien varmistamisen.

EU komissio julkaisi heinäkuussa 2025 ehdotuksensa kansallisista ja alueellisista kumppanuussuunnitelmista (NRPP). EU komission puheenjohtaja lähetti 9. marraskuuta 2025 Euroopan parlamentin puheenjohtajalle ja Neuvoston puheenjohtajalle kirjeen ja siihen liitetyn liitedokumentin. Komissio esittää siinä sitoumuksia, joita ei ole sisällytetty alkuperäiseen asetusehdotukseen ja jotka on tarkoitus integroida asetuksiin neuvottelujen kuluessa.

EU komission puheenjohtajan kirjeen liite käsittelee etenkin maataloutta, yhteisen maatalouspolitiikan luonnetta sekä alueiden roolia ja rahoituksen ennakoitavuutta ml. LEADER-toiminta. Nämä luetellut asiat eivät olleet riittävän selkeästi kirjattuna alkuperäiseen asetusehdotukseen, minkä takia niiden edistymistä tulee edelleen seurata ja niihin tulee vaikuttaa Suomelle suotuisen lopputuloksen saamiseksi.

Pohjois-Pohjanmaan liitto korostaa alueiden roolia maaseudun kehittämisessä ja koheesiopolitiikassa. Rahoituksen ennakoitavuuteen liittyen, Suomen liittymissopimukseen perustuva, vakavista ja pysyvistä haitoista kärsivien pohjoisten harvaan asuttujen alueiden NSPA-erityisrahoitus tulee turvata myös jatkossa. Se on tällä hetkellä EU-komission varojenjakokriteeri ja tuo Suomelle EU-rahoitusta, minkä takia on syytä edellyttää sen sisällyttämistä komission asetusehdotukseen myös tulevilla ohjelmakaudella.

Jussi Rämet

Maakuntajohtaja